

העתקת תוכנות וקלטות – זכויות יוצרים

סדרים הללו הוו שכיחי וקפצו זביני על ספריו של ראובן שאפי' מי שלא היה קונה פירושו לחוד מ"מ אגב שהיה צריך לשני סדרים הללו ללמוד מתוכם גמרא עם פירש"י ותוספות היה מוסיף איזה דבר לקנותם עם פירושו של ראובן ועכשיו שמדפיס שמעון יהיה סדרים הללו שכיחי ובזול ולא ימצאו כל כך בריוח קונים שיקנו מראובן וכיון שגורם לראובן הפסד בזה מגלגלין עליו כל מה שנהנה לפי חלקו מסידור האותיות.

[8] שו"ת חת"ס חו"מ סי' מד

אך הר"ן בנדרים כ"ח ע"א כ' זז"ל וכו' תוס' דוקא במלך או"ה אומר דדינא דמלכותא דינא מפני שהארץ שלו ויכול לומר להם אם לא תעשו מצותי אגרש אתכם מן הארץ אבל במלכי ישראל לא לפי שא"י כל ישראל שותפים בה וכו' עכ"ל ע"ש. ומ"מ נ"ל דלא פליג אלא במסים ומכס שמטיל על כרחם ס"ל לא שייך לומר בני מדינה ניחא להו אלא משום שהוא אדון הארץ וא"כ יש לחלק בין מלכי ישראל למלכי או"ה אבל במנהגי ונימוסי' כמו ב"ב נ"ד ע"ב מודה ר"ן דהטעם משום דניחא להו ואין לחלק בין מלכי ישראל לאו"ה.

[9] משנת זכויות היוצר בשם הגרי"ש אלישיב

כל תקנה שהיא לטובת בעלי אומנים שאינה נגד דין תורה והיושר מחייב דבר זה מצד "ועשית הישר והטוב" ומכאן דינא דמלכותא הוא חוק קבוע, בזה לכו"ע אנו מחוייבים להחזיק בדינא דמלכותא אפילו בארץ ישראל... ומטעם זה אנו מחוייבים לשמור על המנהג שהוא לטובת הציבור גם אם ידוע שחלק אינו נוהג כמנהג.

[10] החוק בישראל (סעיף 3 לחוק זכויות יוצרים, 1911)

שימוש פרטי וביתי (תיקון מס' 6) תשנ"ו-1996
 ג. לא תהיה זו הפרה של זכויות יוצרים ומבצעים לטובע או לשעתק יצירה על גבי קלטת לשם שימוש פרטי וביתי שלא למטרות מסחריות.

תשלום לבעלי זכויות יוצרים ומבצעים (תיקון מס' 6) תשנ"ו-1996
 3ד. (א) הממשלה תפצה את בעלי זכויות היוצרים ואת בעלי זכויות המבצעים על אבדן הכנסה ופגיעה בזכויות, הנגרמת להם בשל טביעה או שיעתוק על קלטות, לשם שימוש פרטי וביתי, לפי סעיף 3ג.
 (ב) הממשלה תעביר לחברות התמלוגים, מדי שנה, סכום בשיעור 5% מהמחיר לצרכן, ללא מס ערך מוסף של סך כל הקלטות שנמכרו בישראל לשימוש פרטי וביתי בשנה שקדמה לשנה הנדונה.

[11]

דרכי הוראה קובץ ד/ הרב אשר וייס שליט"א

אף אם אין בזה גזל גמור, הלא בהכרח כך הוא מידת הצדק והיושר, והסכמת כל האומות מוכיחה שע"כ כך הוא שורת הצדק, ואין לך חילול השם גדול מזה שרק אנו בני א-ל חי שנצטוונו ללכת בדרכי הישר והטוב נלך בדרכים עקלקלות.

[1] שו"ת מהרש"ם ח"ב סי' רב

ראובן שהחזיק כמה שנים בעסק קניית חתיכות הנושרים מן הפערקאל בפאבריק של ישראל... ועוד חותנו החזיק בזה והוא המציא המסחר הזה למחזיק הפאבריק ומקודם לא ידעו כלל ממסחר הזה כי לא נחשבו לכלום וזלזלו בהם למכרם לעניי העיר בזול גדול ומאז המציא חותן ראובן נהג כמה שנים לקנותם על משקל הקיאל ושלחם לביתו וב"ב טרחו ויגעו להכין אותם באופן הראוי למכירה ובמותו השאיר חזקתו לביתו... ועתה קם עליהם שמעון ופעל בתחבולות... והוסיף קצת על דמי המקח וקנה שלשים מעטר מחתיכות הנ"ל ונתן לאחותו וגיטו שיעסקו במכירתם ופסק לחיותם של ראובן ואשתו. עכ"ל השאלה:... אף שאביהם טרח והמציא המסחר ההוא וזכה בו מ"מ הרי הוא רק איסורא שחל על הבא להשיג גבולו ואין בו קנין הגוף כי הוא דשלב"ל וא"ב ממש וא"כ הרי מבואר בחו"מ סוס"י רע"ו דא"י להוריש זכות זה.

[2] שו"ת שואל ומשיב מהדורה א חלק א סימן מד

ולא תהא תורה שלימה שלנו כשיחה בטילה שלהם וזה דבר שהשכל מכחישו ומעשים בכל יום שהמדפיס חבור יש לו ולב"כ זכות.

[3] ר' שמעון שקאפ חידושים לב"ק סימן יא

חיוב החופר בור לשלם נזקיו יסודו "כמו שבדברים הנוגעים לזכות האדם מוסכם על פי דין תורה ודיני העמים שכל מי שממציא דבר חדש בעולם הוא הבעלים עליו לכל דבר זכות".

[4] ב"מ דף עח ע"ב

רבי שמעון בן אלעזר אומר משום רבי מאיר: הנותן דינר לעני ילקח לו חלוק לא יקח בו טלית, טלית לא יקח בו חלוק, מפני שמעביר על דעתו של בעל הבית.

[5] שו"ע יו"ד סימן רנג סעיף יב

מי שצריך לבריות ושט אחר פרנסתו ונתנו לו צדקה, אין בעלי חובות יכולים להפרע ממה שגבה בצדקה. הגה: אם לא שכתוב בקבוצו שחייב לאחרים, דאז נתנו לו אדעתא דהכי שישלם (הגהות מרדכי).

[6] בבא קמא פרק ו משנה ב

נפלה לגינה ונהנית משלמת מה שנהנית.

[7] נודע ביהודה תניינא חו"מ סימן כד

ראובן חיבר פירוש על סדר נזיקין וקדשים והלך אצל שמעון המדפיס ונתפטר עמו בסך ידוע בעד כל דף שידפיס לו אלו השני סדרים עם פירש"י ותוספות ופירוש של המחבר הנ"ל למטה. והנה דרך המדפיסים אחר גמרם כל דף ודף סותרים סידור האותיות לסדר מהם דף אחר וזה המדפיס יש לו הרבה אותיות לכן לא קלקל הסידור והניחו כמות שהוא רק הסיר מלמטה הפירוש החדש והדפיס לעצמו שני סדרים הנ"ל עם פירש"י ותוס' שיהיו מוכנים בידו בעת הפנאי שישלם להדפיס כל הש"ס... אמנם אחר היישוב נראה שחייב לשלם חלקו שהרי גם בדר בחצר חבירו אפי' לא קיימא לאגרא אם חסרו אפי' דבר מועט מגלגלין עליו כל השכר כפי שנהנה כמבואר בש"ע בסימן שס"ג סע' ז' יע"ש. והרי גם כאן מחסרו הרבה שאם לא היה שמעון מדפיס